

DEEL I: HOE NOEMEN JODEN EN CHRISTENEN DE BIJBEL?

“De Bijbel is het heilige boek van Joden en christenen.”

“Jodendom en christendom hebben een gemeenschappelijke basis, de Bijbel.”

Dit soort uitspraken hoor je vaak als er gevraagd wordt naar het gemeenschappelijke van jodendom en christendom. Maar kloppen ze ook? Bedoelen Joden en christenen hetzelfde als ze het hebben over de Bijbel? Lezen ze ze wel hetzelfde boek? En hoe lezen ze het dan?

De christelijke Bijbel

De Bijbel is eigenlijk een bibliotheek waarin een groot aantal zeer verschillende geschriften, van verhalende boeken tot liederenbundels. Voor christenen bestaat de Bijbel uit twee delen: het zogeheten ‘Oude Testament’ en ‘Nieuwe Testament’. De Joodse bijbel omvat het ‘Oude Testament’.

De benamingen ‘Oude Testament’ en ‘Nieuwe Testament’ zijn de meest gebruikelijke, maar niet de meest gelukkige. Bij het woord ‘testament’ denken we meestal het eerst aan een juridisch document waarin de nalatenschap van iemand geregeld wordt. Met ‘testament’ (van het Latijnse ‘testamentum’) in Bijbelse zin wordt iets anders bedoeld, namelijk ‘verbond’, het ‘bondgenootschap’ dat God aangaat met mensen. Het ‘Oude Testament’ zijn dan de boeken waarin het bondgenootschap met het Joodse volk centraal staan, het ‘Nieuwe Testament’ de boeken waarin dit bondgenootschap bevestigd wordt in Jezus en uitgebreid naar andere volkeren.

‘Oud’ en ‘Nieuw’

Ook de termen ‘oud’ en ‘nieuw’ kunnen misverstanden oproepen. ‘Oud’ heeft soms de bijklank ‘achterhaald, niet meer ter zake doende’. De benamingen ‘Oude Testament’ en ‘Nieuwe Testament’ zouden dus de indruk kunnen wekken dat het eerste deel van de Bijbel voor christenen niet meer ter zake doet en vervangen is door het tweede deel. Nu zijn er in de geschiedenis nogal wat christenen geweest die deze mening inderdaad toegedaan waren. De kerk heeft zich hier echter altijd tegen verzet.
→ zie *Deel IV*

Om het misverstand te vermijden en tot uiting te brengen dat het voor christenen het Oude Testament net zo onontbeerlijk is als het Nieuwe spreekt men tegenwoordig ook wel van het ‘Eerste Testament’ en het ‘Tweede Testament’.

De termen ‘Oude Testament’ en ‘Eerste Testament’ zijn en blijven christelijke termen. Ze doen geen recht aan het feit dat dit boek ook en allereerst het heilige boek van de Joden is. Daarom spreekt men in (wederom in christelijke kringen) ook wel van de Joodse bijbel of de ‘Hebreeuwse bijbel’. Deze laatste term klopt echter niet helemaal, aangezien een de boeken Daniël en Ezra voor een deel geschreven zijn in het Aramees, een aan het Hebreeuws verwante taal.

‘Joodse bijbel’ en ‘Hebreeuwse bijbel’ zijn christelijke termen voor wat Joden zelf ‘Tenach’ en ‘Tora’ noemen.

Tenach is een afkorting van Tora, Neviim en Ketoevim (Tora, Profeten en Geschriften), de drie afdelingen van de Joodse bijbel. → *zie Deel II*.
Met het woord Tora worden in strikte zin de eerste vijf bijbelboeken bedoeld, die toegeschreven worden aan Mozes (de boeken Genesis tot en met Deuteronomium). Maar 'Tora' kan ook aanduiding zijn voor de hele Tenach/Joodse bijbel. En vaak wordt ook de latere interpretatie van Tora en Tenach 'Tora' genoemd. → *zie deel III en IV*